Organi Komiteti markaziji partijaji komunistiji (ʙ) Uzʙekiston
Орган Центрального комитета коммунистической партии (б)Узбекистана
На местно-еврейском языке

Proletarhoji tamomi dunjo, jak şaveton!

BAJROQI MIHNAT

MART
12
Çuməa
soli 1937
№ 54 (1825)

HUQUQHOJI CLENI PARTIJARO TANG KARDA NAŞAVAD!

Əmalijoti hamaji organhoji hokimijati gosudarstvogi, hamaji taşkilothoji partijagi va çaməijati ʙojad hozir ʙa tahti nişoniji Konstitutsijaji staliniro ʙa vuçud ovardan guzarad. In dokumenti ʙuzurgtarini taarix dar zindagoniji sijosiji mamlakat gardişi ʙuzurg meʙoşad.

Ba sajlovhoji dar peş istodagiji soveti Əoliji mamlakat tajori didan, ʙeşuʙha, xalqi sovetiro ʙa daraçaji navi əoliji faəolijati sijosi merasonad, harakati az in peş dida naşudagiji hamaji taʙaqahoji xalqro ʙa vuçud meʙijorad.

Partijaji mo, ki on otrjadi peşqadami mihnatkaşho hast, ʙaroji ʙa in harakat, ʙa in gardişi zindagoniji sijosiji mamlakat sardori kardan çeq zada şudagi meʙoşad. On ʙojad faəolijati xalqro ʙa rahi diktaturaji sinfi raʙocij va qudrati vatani ʙuzurgi sotsialistiro ʙoz insuna mustahkam kardan majl kunonad.

Partijaji mo—partijaji jagona va haqiqiji sinfi raʙocij hast. Dar pinhonkoriji toriki podşohi, dar solhoji ʙaavçi çangi graƶdani, dar gūştini saxti ʙa muqoʙili hamaji duşmanhoji sotsializm ʙurda şudagi partija puxta rasid, ʙa tariqathoji ʙojevoj sohiʙ şud, əaloqaji xudro ʙo əoma ʙaquvat va zijod kard, sanəati rahʙari kardan va ʙo hamrohi əoma, ʙo sardoriji əoma zafar joftanro komil kard. Partijaji ʙolşevikiji ʙa insonijat Lenin va Staliniro doda, çihoni navi sotsialistiro jela kardagi,—xele maşhur hast va şarafi ʙuzurg dorad.

Əətiʙori va muhaʙati xalqi soveti ʙa partijaji xud,—ʙa rahʙari dar zaftu-zanamhoji sotsializm ozmuda şuda va puxta rasidagiji xud ʙehadu hudud hastand. Ba vositaji hamin çuvoʙgariji partija ʙoz kalonast, vazifahoji on murakaʙtar hastand va dar peşi har komunist talaʙhoji kalontar meistand. Gardişi dar zindagoniji sijosiji mamlakat ʙa vuçud omadagiro partija voçiʙ hast, ki ʙo hamaji jaroqpūşi peşvoz girad va roli rahʙarikunandagiji xudro dar sajlovhoji nav mukamal ihtijoç kunad. Ci xel ʙa içro rasondani in va ʙaroji in ci talaʙ karda meşudageşro dar rezoljutsijaji dina cop karda şudagiji plenumi TsK VKP(ʙ) tamoman ravşan nişon doda şudagi meʙoşad.

«Baroji in talaʙ karda meşavad, ki xudi partija taçriʙaji pajravonaji demokratiro guzaronad, on asoshoji tsentralizmi demokratiro, ci xele ki inro ustavi partija talaʙ mekunad, to ʙa oxiraş dar hamaji zindagoniji durunipartijagi guzaronad, xudi on ʙaroji hamaji organhoji partija sajlovi ʙudanaşon şarojthoji zaruri doşta ʙoşad, tanqid va xudtanqid ʙa andozaji mukamal taraqi kunad, çuvoʙgariji organhoji partijagi dar peşi əomaji partijagi pura ʙoşad va xudi əomaji partijagi mukamal faəol ʙoşad».

Plenumi TsK nişon dod, ki dar ʙisjor taşkilothoji partijagi ustavi partijaro qūpalona vajron karda şuda istodast va ʙaçoji tsentralizmi demokrati ʙisjor vaqtho tsentralizmi ʙjurokratiro çori karda şuda istodast. Taçriʙaji zararnoktarini har xel korkunhoji rahʙarikunandaro koptatsija kardan, sekretarhoro tajin kardan, huquqhoji komunisthoro tang kardan va xudtanqidro ʙūqmiş kardan vaseə pahm şudagi hast. Baəze rahʙarhoji taşkilothoji partijagi ʙaçoji printsiphoji ʙolşevikiji çudo karda giriftan va az past ʙa ʙolo ʙurovardani kadrho printsiphoji oʙivateli va ʙojilagiro çori kardagi hastand. Cunin taçriʙaje holekaj rasm şudast, ki agar korkuni çuvoʙgari partijagi ʙa oʙlasti nav ravad, ū əaniq «dumi» korkunhoji gūjo ozmuda şudagiji xudro az dumʙolaş meʙarad.

Masalan, sekretari oʙkomi Jaroslav rafiq Vajnūv ʙa oʙlasti nav hanuz naomada, oşnoju rūşno va dūsthoji xudro az hama tarafi mamlakat ʙa nazdi xud ʙa kor çeq zada ovardan giriftast. Ba vazifaji mudirhoji ʙisjor şūəʙahoji oʙkom ʙa vazifaji sekretari gorkomi Jaroslav, sekretarhoji rajkomho va hato ʙa vazifaji mudiri gortorg odamhoji xudro monda şudast, ki in odamhoro taşkilot heç namedonad, onho tamoman ʙa vositaji oşnogari va əaloqahoji kūhna ʙa in vazifaho monda şudagi hastand.

Xatari in xel taçriʙaji noʙoʙ əiʙorat az in hast, ki on dar taşkilot xuşomadgūji, masnadəizatkuniro ʙa vuçud meʙijorad, taraqijoti kadrhoji mahaliro nigoh medorad, ʙajni rahʙarho va əoma çudojiro ʙunjod mekunad va ʙa printsiphoji asosiji ustavi partijaro vajron kardan saʙaʙci meşavad. Hamaji haminro ahvoli kori əaqalan xudi hamin taşkiloti Jaroslav tasdiq mekunad, ki dar onço hato konferentsijaji partijagiji oʙlast ʙa ruhi xuşomadgūji guzaştast, dar onço koptatsijakuni, ʙa tariqi pursiş hal karda şudani masalaho va digaraş zūr taraqi kardagi meʙoşad.

Talaʙhoji asosiji partijacigiro faromūş kardan, demokratijaji durunipartijagiro vajron kardan noəiloç az əoma dur şudani organhoji partijagiro ʙa vuçud meʙijorand, şarojate ʙunjod mekunand, ki ʙa vositaji on rahʙari partijagi ʙa davri xud odamhoji ʙo xuşomadgūji taərifkuni ʙunjod mekardagiro çamə mekunand, huşjoriji ʙolşevikiro kund mekunand. Va az in duşmanho, agenthoji faşizm—trotskistho va ʙoqimondahoji majlcihoji rosti nokastarini nokasho fojda meʙarand. Va tifoqan nest, ki mahz dar haminxel taşkilothoji asoshoji demokratijaji durunipartijagi xele qūpalona pojmol karda şudagi va xudtanqid ʙūqmiş karda şudagi, trotskisthoji nokas va ʙoqimondahoji majlcihoji rost ʙa osoni vajronkori karda tavonistagi hastand.

Misolhoji ravşani inxel taçriʙaji noʙoʙ fakthoji TsK VKP(ʙ) dar vaqti oxirin dar xususi xele əoqiʙ mondani korhoji partijagi rūjikor kardagi meʙoşand. Demokratijaji durunipartijagiro dar taşkilothoji Azovu—darjoji Sijoh, Kijev va TsK KP(ʙ)U vajron karda şudagi meʙoşad. In misolho, afsūz ki, jaktoju duto nestand, onho ʙa in jo digar andoza dar hamaji taşkilothoji partijagi dida meşavand. Plenumi TsK VKP(ʙ) kaçʙariho va kamʙudihoji kori partijagiro saxt tanqid kard va az hamaji taşkilothoji partijagi az nav ʙa rah mondani ustavi partija va printsiphoji tsentralizmi demokratiro talaʙ kard.

Çihati asosi hozir dar haminast, cunki ʙa har kas ʙojad maəlum ʙoşud, ki «... asoshoji tsentralizmi demokratiro vajron kardan ʙa partija zarar merasonand, cunki on vajronkuni ʙa taraqijoti faəolijati clenhoji partija lad medihad, aktivhoro, ki onho dar zindagoniji partijaji mo ahmijati maxsusi sijosi dorand, az imkonijati dar kori rahʙarikuni qism giriftan mahrum mekunad, clenhoji partijaro az huquqhoji qonuniji ʙa əamalijoti organhoji partijagi kontrol kardan doştageşon mahrum mekunad va ʙa vositaji hamin ʙajni rahʙarho va əomaji partijagi munosiʙathoji ʙajni jakdigariji durustro vajron mekunad».

Mo ʙojad haminxel ahvolro ʙa dast darorem, ki tamoman hamaji komunistho dar zindagoniji partijagi faəolona qism girand, hamaji taşkilothoji partijagi faəolona kor kunand. Inro ʙa moho Lenin taəlim medod, rafiq Stalin taəlim doda istodast. Mo ʙojad hamin xel ahvolro ʙa dast darorem, ki «əomaji partijagi ham masalahoji partijagi va ham masalahoji umumiji əamaliro hal kunad, əomaji partijagi **rezoljutsijahoji xudro** ʙurorad va taşkilothoji xudro voçiʙ kunad, ki onho in rezoljutsijahoro dar zindagoni guzaronand... Gap az ʙoloji demokratizmi **harakat** rafta istodast, ki əomaji partijagi masalahoro xudaş hal mekunad va xudaş harakat mekunad» (Stalin).

Xudtanqid jaroqi çudonaşavanda va dojim harakatkunandaji ʙolşevizm meʙoşad. Kandidaturahoro dar organhoji partijagi rusti ʙa avoz mondan, ki inro plenumi TsK muqarar kard, ʙas dar hamun vaqt naticahoji zaruri medihad, ki agar dar taşkilothoji partijagi, rūju-riəoja nakarda, mavçi navi xudtanqidi ʙolşeviki ʙa vuçud ʙijojad. Korkuni partijagiji az xudtanqid fojda ʙurda nametavonistagi va xususan onro ʙūqmiş mekardagi,—ʙolşevik naʙuda, ʙalke ʙjurokratast, ki ūro az aparati partijagi peş kardan darkorast. Xudtanqidro harçoniʙa revoç dodan daraçaji idejagiji kadrhoji moro ʙaland meʙardorad, ʙa əomaji partijagi ʙaroji az ʙajni xud odamhoji dar gūştini ʙa muqoʙili hamaji duşmanhoji sinfi raʙocij ʙurda şudagi haqiqatan ozmuda şudagi, ustavor, ʙa partijaji Lenin—Stalin va Komiteti Markaziji on to ʙa oxiraş çonsupor ʙudagiro ʙa kori rahʙarikunandagi mondan imkonijat medihad.

Baroʙari hamin faromūş kardan lozim nest, ki gap az ʙoloji xudtanqidi proletari, ʙolşeviki, xudtanqidi kamʙudihoji moro rūjikor mekardagi va durust mekardagi, hamaji kori moro ʙa daraçaji ʙaland merasondagi rafta istodast. In xudtanqid ʙo «tanqidi» az lageri duşmanhoji mo meomadagi va ʙa muqoʙili partijaju Hokimijati sovetiji mo monda şudagi jagon əaloqa nadorad. Dar gūştini ʙa muqoʙili duşmanhoji sinfi raʙocij ʙurda şuda istodagi mo ūqro xuşk nigoh medorem!

Qarorhoji plenumi TsK VKP(ʙ) az rūji dokladi rafiq Ƶdanūv ʙurovardagi—ʙaroji hamaji taşkilothoji partijagi programaji kalon va çuvoʙgarinok hastand. Ba kori içro karda şudani on programa zudi qati caspidan darkorast. In faəolijati sijosiji əomaji partijagiro xele ʙaland meʙardorad va ʙa taraqijoti kadrhoji ʙolşeviki saʙaʙci meşavad.

Avangardi ʙojevoji mihnatkaşho—partijaji Lenin—Stalin ʙojad gardişi taarixiji dar zindagoniji sijosiji mamlakat ʙa vuçud omadagiro ʙo hamaji jaroqpūşi peşvoz girad va taraqijoti ʙoz zijodtar purquvati vatani mo, xalqi moro ihtijoç kunad!

Sarmaqolaji «Pravda».

Dar ʙoʙati qarori plenumi rajkomi partijaji Kataqūrqon az 2—5-umi marti soli 1937-um

Qarori TsK KP(ʙ)Uz az 9-umi marti soli 1937-um

Plenumi rajkomi partijaji Kataqūrqon, ki on az saʙaʙi ʙa TsK va vakili Komisijaji kontroli partijagi dar ʙoʙati ahvoli nosalomati rahʙariji taşkiloti partijagiji Kataqūrqon materialho doxil şudan, az rūji qarori TsK KP(ʙ)Uz 2—5-umi mart guzaronda şuda ʙud, vajronkunihoji qūpalonatari demokratijaji durunipartijagi, ʙūqmiş karda şudani tanqid va xudtanqid dar taşkiloti partijagiji Kataqūrqon, mavçud naʙudani kori haqiqatan kolektivonaji ʙjuro va plenumi rajkomi partija, çihati axloq vajron şudani sekretari rajkomi partija **Muhamatqulūv**, ʙaçoji kori partijagiju-sijosi farmondihi va administrativi kardani ūro rūjikor kard.

Dar naticaji az tarafi Muhamatqulūv in tariq qūpalona vajron karda şudani ustavi partija va demokratijaji duruni partijagi dar taşkilot taçriʙaji ʙa sostavi clenhoji rajkom koptatsija kardan, az sostavi clenhoji rajkom odamhoro neʙosu ʙesaʙaʙ ʙurovardan (Jegorūv, Rahimūv) va voqiəahoji antipartijagiji xuşomatgūjiju diljoʙiro çori kardan vaseə pahm şudast. Masalan, sekretari soʙiqi partkomi zavodi ravqanʙurori rafiq **Mordvin** muqarar dar maçlisho suxani xudro «Zinda ʙod rafiq Muhamatqulūv!» gufta tamom mekardast, mudiri rajono rafiq **Şəlūmūv** ʙoşad hato ʙa Muhamatqulūv orden mukofot doda şavad gufta taklif kardast.

Ba inxel odamho rafiq Muhamatqulūv nazari nek qati nigoh mekardast. Ba hamin xel xuşomatgūjho va diljoʙho takja karda, rafiq Muhamatqulūv ʙisjor vaqtho masalaro dar ʙjuro jo plenumi rajkom ʙa tariqi çidi kolektivona sançida naʙuromada, şaxsan xudaş, jo ʙa tariqi «pursiş» hal mekardast.

Sekretari dujum—rafiq **Ƶdanūv**, vazifaji partijagiji xudro faromūş karda, ʙa in voqiəaho rahdihi karda va raftorhoji qūpalonatarini Muhamatqulūvro dar peşi ʙjuro va plenumi rajkom qatəijan rūjikor nakardast, ʙalke faqat dar vaqti oxirin az ʙoʙati in ʙetartiʙiho ʙa TsK va ʙa vakili Komisijaji kontroli partijagi dar Uzʙekiston maəlum kard.

Inxel «rahʙari» va taçriʙaji kori rafiqho Muhamatqulūv va Ƶdanūv az ʙjuro va plenumi rajkomi partija mukamal dur şudani onhoro ʙa vuçud ovardast, mavçud naʙudani xudtanqidi haqiqi ʙoşad dar taşkiloti partijagi cunin şarojate ʙunjod kardast, ki ʙa clenhoji ʙjuro va ʙa clenhoji plenumi rajkom taçriʙaji ʙetartiʙonaji kori rafiq Muhamatqulūvro ʙolşevikona tanqid nakardin.

Hamaji hamin az tarafi ʙjuroji rajkom va sekretarhoji rajkom—Muhamatqulūv va Ƶdanūv faromūş karda şudani kori partijagiju-sijosiro ʙa vuçud ovardast.

TsK KP(ʙ)Uz cunin **qaror mekunad**:

1. Qarori durusti plenumi rajkomi partijaji Kataqūrqon dar ʙoʙati az kor girifta şudani sekretari jakumi rajkom Muhamatqulūv va sekretari dujumi on Ƶdanūv ʙurovardaro tasdiq karda, onhoro ʙa ixtijori TsK çeq zada şavad.
2. Masalaji corahoji ʙa Muhamatqulūv va Ƶdanūv çarimaji partijagi dodanro qūşumca dar ʙjuroji TsK KP(ʙ)Uz sançida şavad.
3. Ba plenumi rajkomi partijaji Kataqūrqon maslihat doda şavad, ki içroji vaqtinaji voçiʙijati sekretari rajkomi partijaji Kataqūrqonro ʙa cleni rajkom rafiq **Opejkin** ʙuporad.
4. 15-umi aprel çeq zadani partkonferentsijaji rajoniji taşkiloti Kataqūrqonro zarur donista şavad. Ba ORPO-ji TsK KP(ʙ)Uz suporiş karda şavad, ki ʙo hamrohi rajkomi partija plani dar taşkiloti partijagiji Kataqūrqon guzarondani kampanijaji hisoʙotiju az nav sajlovkuniro tajor kunad.
5. Baroji qarori mazkurro maəneʙod kardan rafiq **Ishoqūv**ro ʙa taşkiloti partijagiji Kataqūrqon firistonda şavad.
6. Ba hamaji gorkomho va rajkomhoji partija suporiş karda şavad, ki qarori mazkurro dar hamaji taşkilothoji partijagi sançida ʙuroʙand.

TsK KP(ʙ) Uzʙekiston.

Xati zanhoji qismgirandaji pijoda—liƶa qati az Ulan-Ude ʙa Maskov omadagi ʙa rafiq STALIN

Iosif Vissarionovici əaziz!

Qarori hukumat dar ʙoʙati ʙa moho—zanho va mardhoji qismgirandaji pijoda—liƶa qati az Ulan-Ude ʙa Maskov omadagi—ʙaxşişi əoliji Itifoq—orden dodan ʙurovardagiro hozirekak ʙa mo fahmondand.

Baroji hisi ʙa moho pajdo şudagiro ʙajon kardan suxan kami mekunad.

Nekʙaxti va şodiji mo nihojatkalonand, ʙa vatani əaloji sotsialisti muhaʙatiji mo hadu hudud nadorad, ʙa partijaji taərifzeʙi komunisti va ʙa şumo, Iosif Vissarionovici əazizi mo çonsupor ʙudani moho çudo ʙuzurg va ʙedareq hast.

Mo şuʙha nadorem, ki in hisijot ʙa tamomi xalqi ʙurjat-mongol, ʙa tamomi çavonhoji sovetiji moho ham pajdo şuda istodast.

Iosif Vissarionovici əaziz! Moho xohiş dorem, ki ʙa çavoniji şodonu nekʙaxti xud ʙoz jak ʙori digar hisi quluqdoriji az had afzunro ʙajon karda va cunin ʙovari dihem, ki ʙaroji şukuftani vatani sotsialistiji xud moho tamomi quvat va qoʙilijati xud, tamomi qajrati xud, va agar darkor şavad, tamomi zindagoniji xudro ham sarf mekunem.

Komandori az Ulan-Ude pijoda—liƶa qati ʙa Maskov omadagiho —L. Basikin.

Rahʙari sijosi—A. Sazonūv.

Zanhoji qismgirandaji safar—V. Ljuʙimskaja, M. Xaxalūva, S. Tixejeva Je. Konstantinova, A Sunkujeva.

10-umi marti soli 1937-um.

Dar ʙoʙati ʙa zanhoji q'smgirandaji liƶa qati az Ulan-Ude ʙa Maskov omadagi ʙaxşiş dodan

QARORI KOMITETI MARKAZIJI IÇROIJAJI SSSR

Komiteti Markaziji Içroijaji SSSR cunin **qaror mekunad**:

Ba zanhoji qismgirandaji komandaji liƶa qati safar kardagi, komsomolkahoji respuʙlikaji Burjat-Mongol rafiqaho V. G. Ljuʙimskaja, M. U. Xaxalūva, S. A. Tixejeva, Je. A. Konstantinūva, N. K. Sunkujeva, komandori safar rafiq L. N. Basikin va rahʙari sijosiji komanda rafiq A. S. Sazonūv, ki onho ʙa duriji 6045 kilometr, liƶa qati az Ulan-Ude ʙa Maskov omadand, ordeni «Nişoniji Əizat» ʙaxşiş doda şavad.

Rajisi Komiteti Markaziji Içroijaji SSSR—M. Kalinin.
Sekretari Komiteti Markaziji Içroijaji SSSR—I. Akulūv.

Maskov, Kreml 9-umi marti soli 1937-um.

—o—

ÇANGI GRAƵDANI DAR ISPANIJA

Huçumi xelo zūri şūrişciho şikast xūrdast

PARIZ, 9 (UzTAG). Muvofiqi maəlumothoji az Ispanija doda şudagi, 8-umi mart askarhoji şūrişciho dar sektori Gvadalaxar huçumi xelo zūr kardin. Baədi artilerijaro tajor kardan şūrişciho ʙo dastgiri kardani tankho huçum kardin. Tūʙhoji muqoʙilitankiji respuʙlikonciho ʙa zudi onhoro dar zeri otaş giriftin va onho ʙa peş omadani şūrişcihoro nigoh doşta tavonistin. Baədi dafəaji aval noomad kardani zaftu-zanam şūrişciho aviatsijaro ʙa kor ʙurdin. 9 aeroplani ʙomʙaciji semotori, ki onhoro aeroplanhoji qirandoz posʙoni kardast, pozitsijaho va əoqiʙi fronti respuʙlikoncihoro ʙa taki ʙomʙa giriftin. Tūʙhoji zeniti va aeroplanhoji qirandozi respuʙlikonciho aviatsijaji duşmanro gurezondin.

Soəati 11 pagohi, vaqte ki harakati jakumi şūrişciho ʙo noomadi kor tamom şudast, artilerijaji şūrişciho ʙoz az sari nav paron-paroni kardast va qismathoji pijodagardi şūrişciho dar zeri panahi dudi otaşi artilerija huçumro ʙoz sar kardin. Lekin in huçumro ham respuʙlikonciho ʙoz şikast dodin. Baədi andak xomūşi şūrişciho dar xudi hamun ucastok huçumi sejumro sar kardin. Dar in dafəa artilerijaji respuʙlikonciho askarhoji huçum karda istodagiji duşman va hamcunin ʙa maqsadi quvathoji nav ovardani namondan pozitsijahoji dar əoqiʙi front doştagiji şūrişcihoro ʙe fasq dar zeri otaş giriftast. Şūrişciho ʙa peş medarojem gufta xelo harakat kardin. Otaşi pulemjūthoji respuʙlikonciho hamaji harakathoji onhoro şikast dodast. Muvofiqi maəlumothoji oxirini az majdoni zaftu-zanam girifta şudagi dar dasloni ʙaədi peşin, huçumi şūrişcihoro dar hama ço şikast doda şudast. 8-umi mart şūrişciho dar rajoni rūdxonaji Xarama ʙa pozitsijahoji respuʙlikonciho cor karat huçumi zūr kardin. Respuʙlikonciho xelo zūr muqoʙilijat kardin. Soəati 5 ʙamozdigari respuʙlikonciho əaksulhuçum kardin. Zaftu-zanamho to nispi şaʙ kaşol joftin.

Hamaji maəlumothoji az Madrid doda şudagi az xususi zaftu-zanamhoji dar Gvadalaxar şuda guzaştagi çudo ham tezu-tund ʙudanaşon gap mezanand. Ojajri du tanki saholati otaşi respuʙlikonciho az qator ʙurovarda şudagiji şūrişciho, 5 tanki digarro vajron karda şudast.

Komiteti mudofiəaji Madrid maəlumot cop kardast. Dar on cunin gufta şudast, ki dar fronti markazi dar rajoni Gvadalaxar şūrişciho huçumi zūrro revoç dodani şuda, 30 tank, pulemjūtho va artilerijaro ʙa kor ʙurdin. Lekin respuʙlikonciho xelo zūr muqoʙilijat kardin. Bevaqttar respuʙlikonciho əaksulhuçum karda, du tanki duşmanro az qator ʙurovorda, az şūrişciho ʙisjor odamro ʙa jasiri giriftin, ki dar ʙajni onho 3 nafar italjanho mavçud hastand.

*

PARIZ, 9 (UzTAG). Gavas maəlumot medihad, ki rajisi komiteti mudofiəaji Madrid general Miaxa dar muloqoti ʙo ƶurnalistho kardageş cunin guftast: «şūrişciho pagohiji 9-umi mart dar rajoni Gvadalaxar huçumi kalon kardand. In—ʙaroji ʙa pojtaxt huçum kardan harakati pançum meʙoşad». Miaxa ʙoz cunin guftast: «Xotirçamə ʙoşeton. Baroji ham dar fronti Gvadalaxar va ham dar certu-ʙeşhoji Las Rosas va dar çojhoji digar muqoʙilijat kardan hamaji vositahoro tajor karda şudagijast. Dar Las Rosas va dar rajoni rūdxonaji Xarama ham dar rūzhoji nazdik duşman huçum mekunad gufta mo dar onço quvathoji ʙisjorro çamə kardagi hastem. Man ʙoz jak ʙori digar megūjam, ki hamaji vositaho tajorand».

—o—

Ojajuriji sarhadci Krasnopolskij

XABAROVSK, 10 (UzTAG). Ba nazdiki dar sarhadi ʙo Koreja doştagiji mo dar jake az zastavahoji Xankaj jak sarhad vajronkunandaji savoraji ʙa teritorijaji soveti daromadagiro dida şudast. Ba sarhadci Krasnopolskij suporiş doda şudast, ki peşi rahi on odamro girad. Krasnopolskij az puşti on odam pojida raftast. On odami ʙa sarhad daromadagi to rafta əoqistar raftan giriftast, va vaqte ki xatari on odamro az nazar gum kardan pajdo şudast, sarhadci ʙa xunuki va ʙarf nigoh nakarda az tanaş liʙos, mūzaro partofta va to zonu ʙa duruni ʙarf qūtida az puşti on odam toxta raftan giriftast. Krasnopolskij az puşti on odam se kilometr toxtast, to ki otrjadi savora rasida omada, on odamro doşta giriftast.

Paxtakori taçriʙa dor Tūlaʙoj Jūldoşūv

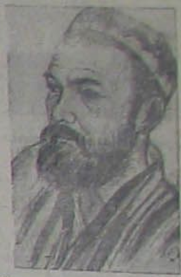

Mo az xususi hosiloti ʙalandi paxtaji kolxozhoji jahudigi, az xususi jahudihoji paxtakori soli guzaşta az har gektar 30—40—50—60 tsentner paxta dodagi va taraqijoti kolxozhoji jahudigi xelo faktu dastaʙoro nişon dodagi hastem.

Az xususi peşravi va muvafaqijathoji kolxozhoji jahudigi xususan dar rūzhoji juʙileji 10-solagiji Komzet va Sjezdi 2-umi OZET-i Uzʙekiston guzarondan xelo fakthoji muʙorahro nişon doda şud.

Mo dar inço haminro guftani hastem, ki in peşravi va muvafaqijathoro kolxozhoji jahudigi dar əaloqaji dūsti va muhaʙatiji ʙa qatori kolxozcihoji ūzʙek, toçik va digar milatho doştageşon ʙa vositaji jordami in milatho rasonda sohiʙ şudagijand.

Dar inço mo jak nafar kolxozciji ūzʙek **Tūlaʙoj Jūldoşūv**ro nişon dodani hastem. Jūldoşūv dar kolxozi «OZET», rajoni Ucqūrqon kor mekunad. Ū kolxozciji taçriʙadori paxtakorast.

Tūlaʙoj-aka ʙa qatori kolxozcihoji jahudi akaju ʙuroʙar şudagijast. Ūro dūst medorand. Ū ʙa paxtakori kūhna ʙa ʙisjor kolxozcihoji jahudi usuli kori dehqoni va paxtakoriro jod dodagijast.

Xudi Tūlaʙoj soli guzaşta zvenovod şuda az har gektar zamini zvenojaş 45 tsentneri paxta doda ʙud. Hozir ū ʙa harakati rahmatūvciho daromada, ʙaroji hosiloti ʙalandi soli 1937-um gūştini davomdor ʙurda istodast.

Tūlaʙoj-aka cleni OZET hast. Ū delegati Sjezdi 2-umi OZET ʙud. Tūlaʙoj ʙarin kolxozcihoji ūzʙeki dar kolxozhoji jahudigi clen ʙuda, ʙa kolxozcihoji jahudi taçriʙahoji kori xudro jod doda istodagi ʙisjorand. **Bodilūv, Ismatulojūv, Raçaʙūv, Çaʙorūv, Muminūv** va digarhoro az kolxozhoji mo nişon dodan mumkin hast. Kolxozcihoji ūzʙek, jahudi, toçik va digar milatho dar kolxozhoji jahudigi dūsti va ʙurodariji xudro to rafta mustahkam karda istodin.

M. Ji.

—o—

Kolxozi „Mihnat“ korhoji ʙahoriro ʙa avç kard

BUXORO. Kolxozi «Mihnat» az digar kolxozho əoqiʙ namonda, ʙa kiştu-kori ʙahori tajori dida, ʙa kori əamali daromadagijast.

Dar rūzhoji tiramoh kolxoz 87 gektar majdoni xudro ronda tajor karda ʙud. Kolxoz hozir zaminroniro sar karda ʙoz 42 gektar zaminro ʙaholati traktoru plug rondagijast. Zaminroni davom karda istodast. Ba 35,5 gektar majdoni paxta va ʙa 8 gektar majdoni digar xel keramho 2 marotiʙa oʙ doda şudagijast. 32 gektar zaminro az udoʙrenihoji mineraliju mahali taəmin karda şudagijast.

Baroji keramhoji soli 1937-um kolxoz 3600 kilogram cigit, 12 kilo tuxmi xarʙuza, 1 kilo tuxmi mandūra, 1,5 kilo tuxmi ʙodaring tajor kard. Kolxoz ʙolakaj 5000 dona niholi tok şinondagi meʙoşad.

Kolxozciho **Jishoq Gulkorūv, Binjomin Çūrajūv** va **Xajri Eşanʙerdijūv** staxanūvcihoji ʙehtarin hastand.

Ba nazdiki, az rūji qarori maçlisi umumiji kolxozciho ʙa onho jaktagi gūsola mukofot doda şud. Inho ʙarin kolxozcihoji staxanūvciji zindagoneşonro toçimdoru madani karda istodagi ʙisjor hastand.

Dar kolxoz 2 grupa maktaʙi ʙevodʙurori taşkil karda şudagijast. Dar on 36 nafar kolxozcihoju kolxozcizanho davomat karda istodin.

23-umi fevral ʙajni kolxozciho Konstitutsijaji Uzʙekistonro korkardaʙaromada şud. Kolxozciho **Joquʙūv, Şūfijūv, Taəʙūv, Musikūv** va **Gulkorūv** Konstitutsijaro taərif karda, nekʙaxt ʙudani xudro ʙajon kardand.

I. Aminūv, D. Joquʙūv.

Staxanovcizani faʙrikaji ʙareşumʙaroriji Huçum (Samarqand) rafiqa [illegible].

DAR TsIK UzSSR

TsIK UzSSR punkti 6-umi moddaji 170-umi Kodeksi Çinojatiji Ūzʙekistonro, ki dar on ʙaroji zanhoro az saʙaʙi homilador ʙudanaşon ʙa kor nagiriftan va mohonaji onhoro kam kardan—1-maha korhoji maçʙuri farmojida meşavad jo to 100 sūm ştraf girifta meşavad gufta navista şudagijast, taqir kard. Dar tahririji nav xudi hamin modda to 6 mah korhoji maçʙuri farmojidan jo to 1000 sūm ştraf dodanro peşʙini mekunad. Dar vaqti masalaji mazkurro takroran vajron kardan çazo to 2 sol avoq kardan zijod karda meşavad.

*

Prezidiumi TsIK UzSSR ʙa xaroti Taştram rafiq Pokidcenko nomi qahramoni mihnat dod. Rafiq Pokidcenko dar proizvodstvo 43 sol ʙoz kor karda istodast. Agar cande 60-sola şuda ʙoşad ham, ū ʙa masalaji proizvodstvoro ʙa tartiʙ darovardan kuraşro davom doda istodast. Ū 18 takliti ratsionalizatoriji qimatʙaho dodagijast, ki onho xelo iqtisod kardanro ihtijoç mekunand.

Hamcunin ʙa rafiqho Orpişevskij—slesari depoji TGZD, ki ū 34-sola stazi proizvodstvogi dorad va ʙa rafiq Qudrat Malaʙojūv—storozi kaʙalxonaji Kataqūrqon nomi qahramoni mihnat doda şud. Baroji harxel xizmatho nişon dodan rafiqho Ƣafurʙojūv, Fajzijūv, Nurmuhamedūv—raʙocihoji Kombinati gūştʙuroriji Toşkand, Savosin—raʙociji zavodi nomi Iljic, lekpom Dolgūv (Samarqand) va hamcunin doktor Koʙaxūv va xudoznik Bure gramotaji TsIK UzSSR giriftand.

(UzTAG).

Niholhoji tokro durust şinondan darkorast

Maəlumast, ki toki angur dar jak ço candin sol istoda, har sol ʙa sol angur medihad. Kori tokdori, ki on xelo lojiqanok hast, diqat va ahmijatro talaʙ mekunad. Mo dar inço az xususi şinondani toki nav gap mezanem.

Az ʙaski tok rūjişoti candinsola ʙuda, cizi diqattalaʙ hast, dar vaqti niholi navşinoni ʙa in kor ʙarhazari qati diqat karda, tamomi momenthoji ʙa korami candinsola əloqodar ʙudagiro ʙa nazar giriftan darkorast, cunki agar mo dar in xusus qalat kunem, ʙaədtar onro ʙartaraf kardan xelo muşkil hast.

Dar vaqti niholhoji navi tokro şinondan, ana in cor momenti asosiro ʙa nazar giriftan zarurast:

1. Çoji tokşinoniro əaniq muqarar kardan;
2. zaminro kor karda ʙuromadan;
3. sorti darkoriji niholhoro tajor kardan;
4. niholşinoni.

In cor momenti asosiji kori toki nav şinondanro jako-jak sançida meʙarojem.

Dar vaqti çoji tokşinoniro ʙarguzidan, ʙa qaʙathoji zamin ʙa daraçaji onşori va cixel hukm rondani şamol diqat monda meşavad. Ucastokhoje ki qaʙati zaminaşon şūr jo lojqanok hast, ʙaroji tok tūqri nameʙijojand. Lekin ʙaədi şūriji on zaminhoro durustak şusta xuşk kunondan, unxel ucastokhoro munfiəat ʙurdan mumkinast. Amo ʙo vuçudi hamin ham, agar inxel ucastokhoro munfiəat naʙurda, ucastokhoji naqzro girem, xelo naqz meşavad.

Ucastokhoji ʙa ʙalandi ʙudagi çojhoji xuşk va onşor ʙaroji tok xelo naqz ʙuda, onro serhosil mekunand. Dar inxel ucastokho tok az xunuki va kasali xelo kam noʙud meşavad.

Dar çojhoji ʙalandi nazdi kūhho, ki dar in çojho nazar ʙa majdonçojhoji faroxi Ūzʙekiston tarnami ʙisjor hast, toki anguri lalmiro koridan mumkinast. Dar çojhoje ki hama vaqt şamoli saxt zada meistad, dar unxel çojho tok şinondan nafə nadoşta, ʙalke zarar dorad.

Ba nazdiki medtexnikumi şahri Samarqand 17 nafar kadrhoji meditsina vipusk kard. Dar çumlaji onho rafiqho **Mazol Kūrajūva**, **Tūsja Jusupūva** va **Şamuel Jagudojūv** vipusk şudand. **Dar surat:** vipusknitsaji aəloci rafiq **Mazol Kūrajūva**.

Çojhoji pastu ʙalandro tekis kardan naqz hast. Qaʙathoji zamini toki şinonda meşudagiro durustak va cuqur kor karda ʙuromadan zarurast. Dar vaqti zaminhoro traktor qati rondan, plugi jakdandonaro munfiəat ʙurdan naqzast. Zamini tokro ʙo asʙoʙi—plugi plantazi, jaəne asʙoʙi cuqur merondagi kor karda ʙuromadan xelo munfiəat dorad, cunki on ʙa cuquriji 40—50 santimetr meronad. Zaminro ʙaholati digar asʙoʙi cuqurkovak ham ʙaədi rondan kor karda ʙuromadan mumkinast.

Zamini tokro haminxel cuqur ronda kor karda ʙuromadan xelo munfiəat dorad. Reşahoji niholi tok ʙa qaʙathoji cuquri zamin daromada meravand, dar zamini cuqur ronda şudagi niholho naqz oʙ xūrda, az xuşkiho va az xunukihoji ʙemahal kam zarar mekaşand.

Ba kori niholi tokhoro ʙarguzida giriftan diqati maxsus mondan zarurast. Niholhoji navi ʙaroji şinondan girifta meşudagi ʙojad xelo naqz ʙoşand. Niholhoji kasal, xuşk, ʙa tartiʙ naomadagi xunuk zadagiro giriftan darkor nest. Nihol ʙojad reşahoji naqz va 3—4 dona muqçanok ʙoşad. Daroziji nihol ʙojad kamaş 50 santimetr ʙoşad. Agar niholhoro ʙaroji ucastokhoji oʙaşon kam ʙudagi çudo kardan darkor ʙoşad, ungoh niholi darozeş jakmetri darkorast. Sorti niholho ʙojad əaniq maəlum ʙoşad. Ba şarojati çoj va ʙa talaʙhoji ʙodu havo va ʙa kadom maqsad niholi tok şinondan darkor ʙudageşro ʙa nazar girifta, ʙaəd niholro ʙarguzidan zarurast.

Baroji angurro xuşk—maviz kardan, xelhoji toki: kişmişiji sijoh, kişmişiji safed, maska, sultoni; ʙaroji dar vaqti tozageş xūrdan va ʙa digar çojho firistondan xelhoji: nimranga, maska, caras, parkant, tojfiva husajni va ʙaroji majoʙurori xelhoji: rundvejs, ʙeşti, risling, saperavi, tavkevri, sultoni, muskat, aleatiko va digaraş naqz hastand. Hamaji in sorthoji angurro dar vaqti niholşinoni donista, kor kardan zarurast.

Dar hodisahoji aval niholşinoni jakxela meşavad, cunki ʙa inxel niholho nigohu-ʙin kardan qulaj hast. Dar hodisaji dujum, dar jak ucastok sorthoro aralaş kardan darkorast, jaəne dar in vaqt jakqator az jakxel nihol va jakqator az digar xel nihol şinonda meşavad, ki on niholho ʙojad dar jak vaqt rūjiş karda, taraqi kunand. Cunonci: sorthoji nimranga, maska, carasro ʙo sorthoji: husajni, saperavi, parkanti va digaraş aralaş karda şinondan mumkinast. Agar in talaʙ va in coraʙiniho ʙa əamal naʙurorem, ungoh tok hosiloti kam va anguri xurdu kamsifat medihad.

Niholhoro ʙo jak tartiʙi muəajani munfiəatnok şinondan darkorast. Vaseəiji qatorahoji nihol 2,5—3 metr va duriji ʙajni niholhoji şinonda meşudagi ʙojad 2—3 metr ʙoşad.

Niholhoji ʙo haminxel tartiʙ ʙa qator şinondagi, imkonijati korkardaʙuroriji mexanikonda şudagiro medihand. Kori ʙa tokho nigohu-ʙin kardanro oson karda arzişi nigohu-ʙinkuniro kam mekunand.

Dar vaqti niholşinoni vaseəiji qatoraho va duriji niholhoro muvofiqi ahvol va talaʙi qaʙathoji zamin, onşoriji ucastok va sorti toki angur muqarar karda, kamu zijod kardan mumkinast.

Agar qaʙathoji zamin az ʙoduhavo va az oʙ naqz munfiəat meʙurdagi ʙoşand, nigohu-ʙini naqz ihtijoç karda meşuda ʙoşad, ucastok az oʙ naqz taəmin şudagi ʙoşad, ungoh duriji qatorahoju niholho zijodtar karda meşavad. Agar inxel naʙoşad, kam karda meşavad. Samti qatoraho az tarafi şimol ʙa çanuʙ nigoh mekunand, ki dar in vaqt hama niholho jakxel az rūşnoji munfiəat meʙarand. Agar çoji şamolnok ʙoşad, samti qatoraho ʙa rafti şamol tūqri karda meşavad. Dar ucastokhoji pastxaminok qatorahoro ʙa rafti çūji oʙdihi tūqri kardan darkorast.

Dar vaqti ucastokro ʙa qatorahoji niholşinoni taqsim kardan resmoni qandro munfiəat ʙurdan darkorast. Resmon q ti qatorahoro ʙurovarda, ʙa samtu ravişi şamol nigoh karda, çoj mondan darkorast. Baroji niholhoro az şamol panah kardan, dar çojhoji xoli daraxt şinonda meşavad.

Niholi tokro dar cuqurcahoji vaseəiju cuqureş 50 santimetr ʙudagi şinondan darkorast. Agar niholi cuqurcaji jakmetriro talaʙ mekardagi ʙoşad, dar on vaqt cuqurcaro jakmetri kardan darkorast. Dar vaqti niholşinoni reşahoji naqzi niholro ʙarhazariji zūr qati ʙa duruni cuqurca mondan darkorast, ki qismhoji oxirini on kamtar ʙurida meşavand. Hamaji şoxcahoji kasal, şikastagi va reşahoji ʙoloji niholhoro ʙurida giriftan darkorast.

Vaqte ki niholro şinondani şavem, reşahoji niholro dasti taxtu ço ʙa ço karda, ʙo xoki naqzi qaʙathoji avali zamin pūşondanamo zarurast. Dar vaqti niholro dar zaminhoji kamquvat şinondan, ʙoloji reşahoji niholro xoki porunok qati pūşonda meşavad. Cuqurcahoro mahkam karda pūşondan zarurast, matlaʙ ki xoki zamin ʙa reşahoji nihol zictar çoj girad. Az ʙoloji zamin jak şoxcaji xelo naqz taraqi karda şudagiji 2—3-to muqçanok monda meşavad. Baədi nihol şinondan çūjakhoji oʙdihi ʙurovarda, oʙ doda meşavad.

Hamaji in maslihat va coraʙinihoji ʙa ʙolo nişon dodagiji moro durustak guzaronda, ʙa kori tokşinoni va tokdori durustak diqat mondani kolxozciho xelo zarurast.

Agronom F. Zaʙelin.

Dar sanoatxonahoji mo

BUXORO. Promstraxkasaji nazdi Mnogopromsojuzi Buxoro ʙudagi dar ʙoʙati tansihatiji artelciho naqz qamxūri karda istodast. On ʙaroji ʙa invalidho jordam rasondan va artelcihoji kasalmandro ʙa domotdixu kurortho firistondan corahoji konkreti dida istodast.

Ba in maqsad promstraxkasa dar kvartali avali soli 1937-um ʙaroji invalidho 5 hazoru 200 sūm, ʙaroji domotdixi artelciho 2 hazoru 600 sūm, ʙaroji salomatiji artelcihoro muhofizat kardan 1 hazoru 900 sūm va ʙaroji remont va taəminoti ʙoqcaji ʙacaho 36 hazoru 200 sūm pul çudo kardagijast. Promstraxkasa puli mazkurro holekaj xarç karda istodast.

D. Joquʙūv.

*

TOŞKAND. Dar mahi ijuli soli 1936-um ʙaroʙari digarho az detdomhoji şahri Toşkand 10 nafar pisaru duxtarhoji gungro ʙa FZU-ji nazdi Kombinati ʙofandagiji nomi Stalin çalʙ karda şuda ʙud. Ba nazdiki in 10 nafar gungho FZU-ro tamom kardand. Hozir har kadomi onho dar faʙrikaji ʙofandagi ʙa 8—10 maşina kor karda istodin.

A. Jishoqūv.

*

SAMARQAND. Dar zavodi majoʙuroriji №2-umi Ūzʙekvino ʙajni raʙociho harakati staxanūvi naqz ʙa rah monda şudagijast. Rahʙarhoji zavod ʙa in harakat ustojona rahʙari karda istodin. Dar natiçaji in staxanūvciho va raʙocihoji peşqadam plani korkardaʙuroriji xudro ʙarzijod içro karda, saʙaʙciji içroji plani zavod şuda istodin.

Ba nazdiki ʙeʙurcaki zavod kori purnatiçaji staxanūvciho Aʙdulsatorūv, Ƣ. Normatūv, Zernakimūv, Ustijanūv, Rozinkina va digarhoro ʙa nazar girifta, ʙa onho molhoji sanoəati mukofot dod. **M. Gavrielūv.**

*

BUXORO. Nazdi arteli darzdūziji nomi Stalin ʙufeti namunavi taşkil doda şud. Pravleniji artel ʙaroji oʙodu orasta kardani ʙufet 1 hazoru 400 sūm xarç kard. Raʙociho dar vaqti tanaəfus az cizhoji ʙufet naqz fajz ʙurda istodin.

M. Boruxūv, D. Joqu ūv.

Masterzani staxanūvciji korxonaji Aptekoupravleniji şahri Toşkand rafiqa **Soro Pinhosūva.**

Rafiqa **Balūr Kimjogarūva** zani xonaji ʙesavod ʙud. Ū dar maktaʙi savodʙurori naqz davomat karda, onro tamom karda, hozir dar maktaʙi tipaş ʙaland ʙudagi xonda istodast.

Samarqand, guzari 7-umi mahalaji „Şarq“

MAGAZINI NAVI KOLXOZI „BAUMAN“

SAMARQAND. Talaʙi kolxozciho va kolxozcizanho ʙa molu cizhoji sanoəati xelo zijod şudagijast. Kolxozciho ʙa liʙoshoji naqz, molhoji şerstu ʙareşum, ʙa patefonu cizu ajnosi xona va digaraş ʙa selpoji xud zakaz doda istodin.

Hamaji in ʙesaʙaʙ nest. Daromadi ʙalandi kolxozciho girifta istodagi inro ʙa vuçud ovardagijast. Daromadi kolxozcihoji staxanūvciji kolxozi nomi Bauman 10—12 hazor sūmro taşkil mekunad. Dar in kolxoz kolxozcihoji əojileşon qati 20—22 hazor sūm daromad megiriftagi ham kam nestand.

Kolxozcihoji in kolxoz, dar kolxozaşon ʙaroji magazini namunavi jak əimorati naqz andoxtand. On əimorati xelo xuşrūj, kalonu vaseə ʙuda, ʙaroji molu cizmoni ravoqu toqcahoji nusqanoki ojnakori dorad. Dūkon tarezahoji kaloni ʙa nazdaş çoji molmoni doştagi, amʙorhoji kalon va digar xel çojhoji darkori dorad. Dar selsoveti Tajloq inxel dūkoni namunavi ʙori aval əimorat karda şudagijast.

Ba nazdiki 25-umi fevral, dūkoni mazkur jela karda şud. Selpoji Tajloq on dūkonro az molhoji darkori taəmin kard. Dar dūkoni mazkur, gazmol, liʙosi dūxtagi, asʙoʙhoji xonaju oşxona, qandu coj, poperos va digarxel cizho joft meşavad. In dūkon—selmagi namunaviji kolxozi meʙoşad.

Dar rūzi tūji 10 solagiji xud kolxozciho va kolxozcizanho az in dūkon xelo molu ciz giriftand. Korkunhoji selpo vaəda dodand, ki selmagi mazkurro dar ojanda ham ʙa molhoji sanoəati va xūrokvori ʙa qadri lojiqanda taəmin mekunand.

M.

Hurmat kardani əomaro ʙo korhoji konkreti ʙa dast darovarda şavad

A. IVANŪV

Vakili Komisijaji Kontroli soveti nazdi SNK SSSR dar Ūzʙekiston

Az ʙoʙati odami zinda, grazdanini soveti, az ʙoʙati zijodtar mukamal va harçoniʙa qanoəatʙaxş karda şudani darkoriho va talaʙhoji materialiju madaniji əomaji vaseəi mihnatkaşho asst naomada qamxūri kardan dar hamaji kori partija va Hokimijati soveti çoji markaziro megirand. «**Hukumat va partijaji mo, qajr az interesho va qamxūrihoji xalq doştagi, interesho va qamxūrihoji digar nadorand**» (**Stalin**). Inro Qonuni asosi—Konstitutsijaji staliniji ʙanazdiki qaʙul karda şudagi ʙo quvvati ʙuzurg tasdiq mekunad.

Dar moddaji jozdahum gufta şudagi hast, ki zindagoniji xoçagiji SSSR-ro plani gosudarstvogiji xoçagiji xalqi ʙa interesʙoji zijod kardani davlati çamoijati, ʙemajli sarʙardori kardani daraçaji materialiju madaniji mihnatkaşho muəajan mekunad va ʙa rah medarorad.

Konstitutsijaji stalini lajoqati grazdanini sovetiro ʙa daraçaji az in peş dida naşudagi meraʙonad, dar peşi aparati soveti—xoh narkomat, rajispolkom va xoh selsovet, dar peşi har citūr idoraji soveti, dar peşi har rahʙar talaʙhoji navi kalonro memonad. Əaloqaro ʙo xalq—raʙociho, kolxozciho va hamaji mihnatkaşho ʙeʙaq ʙehtar va mustahkam kardan, ʙa əarizahoji mihnatkaşho huşjorona, ʙo diqat va ʙo [illegible] gūş kardan, noraʙogihoji mavçudaro ʙa rafti kor ʙartaraf kardan va ʙa muqoʙili kaçkorihoji ʙjurokrati ʙeraħmona gūştin giriftan—talaʙhoji sodiji demokratizmi soveti hastand.

Va raʙocij, xizmatci, askari surx, korkuni ilmi, student, çamoijatcizanho va har grazdanin peş az [illegible]

Kori jakqator narkomatho, gorsovetho va rajispolkomhoro sançida ʙuromadan nişon dod, ki taçriʙaji kori taşkilothoji sançida ʙuromada şudagi ʙa in talaʙhoji əodi heç muvofiq nest. Inro faktʙoji serşumori dar jakqator idoraho ʙa şikojathoji mihnatkaşho va ʙa qaʙul karda şudani davomatkunandaho ʙeparvojona va xelo ʙjurokratona nazar karda şudanaş tasdiq mekunand.

Lenini ʙuzurg ʙaroji ʙa grazdanini soveti dastras ʙudani idoraho taəlim medod, ki kori qaʙul karda şudani şikojathoro cixel ʙa rah mondan darkorast. Ana suxanhoji ū:

«Dar har idoraji soveti ʙa faqat dar duruni ʙino, ʙalke hamcunin dar ʙeruni on qoidahoji rūzu soəathoji qaʙul karda şudani xalqro avexta monda şavad, ki idoraho ʙa hama ʙejagon propusk dastras ʙoşand. Binoji qaʙulkuni əaniq ʙojad hamin xel soxta şudagi ʙoşad, ki ʙa on ʙemalol, alʙata, ʙejagon propusk daromadan mumkin ʙoşad.

Dar har idoraji soveti ʙojad ʙaroji ʙa şakli rafta-rasidagi kalta nomi odami əariza dodagi, maənoji əarizaji ū va ravişi korro navistan daftar mavçud ʙoşad.

Dar rūzhoji jakşamʙe va əid ʙojad soəathoji qaʙulkuni taəin karda şavand» (Lenin, kitoʙi XXIII, varaqi 433).

Ahvoli kor dar idorahoji sançida ʙuromada şudagi hamin xelast-mi? Heç inxel nest. Ana faktʙoji ravşan az materialhoji sançiş. Cun qoida, ucūti şikojatho mavçud nest va ʙaroji şikojathoro ʙa sarvaqtaş sançidan odamhoji çuvoʙgar çudo karda şudagi nestand. Nigoh doşta [illegible] az 6 mah to jak sol sançida naşuda mondani şikojatho va hato gum şudani onho kam nestand.

Dar rajispolkomi Ƣalaarol şikojathoji doxil şudagiro heç ʙa hisoʙ namegiriftin. Dar vaqti sançiş az jaşciki kantori sekretari rik rafiq Muqumūv 33 to şikojathoji kolxozciho ʙisjortari dar ʙoʙati az cleni kolxoz rad karda şudan dodagiro joft şud, 14-to şikojatho az 3 to 8 mah sançida naşuda mondin. Şikojati Ahmad Karimʙojūv az ʙoʙati az kolxozi «Huçum» rad karda şudanaş 21-umi janvari soli 1936-um dodagi, to momenti sançiş—16-umi janvari soli 1937-um hal karda naşudast, jaəne qariʙ jak sol xoʙ raftast. Kolxozci Hazratqulūv az ʙoʙati az kolxozi nomi Stalin nodurust rad karda şudanaş şikojat kardast. Ū 18-umi marti soli 1936-um ʙa rik əariza dodast, on əariza to 16-umi janvari soli 1937-um—to momenti sançiş ʙeharakat xoʙ raftast.

Dar rajispolkomi Xavos az saʙaʙi ʙaroji içroji kor kontrol heç mavçud naʙudanaş içroji şikojathoro muqarar kardan mumkin naşud. Muəalim Ergaşūv az ʙoʙati dar soli 1936-um ʙa ū haqi kor nadodan şikojat kardast, on şikojat 35 rūz dar rik xoʙ rafta, ʙaəd ʙaroji taftiş ʙa rajono firistonda şudast. Hamin qati rik xotirçamə şudast. Taqdiri əariza maəlum nest, va hamcunin muəalim haqi kori xudro giriftanaş jo nagiriftanaş maəlum nest. In, az rūji coq, ʙa rajisi rik rafiq Şukurūv ahmijat nadorad.

Afsūz ki, rajispolkomhoji Ƣalaarol va Xavos dar in ʙoʙat jagona nestand. Ahvoli kori şikojathoji mihnatkaşhoro sançida ʙuromadan dar taşkilothoji respuʙlikoni az in dida ʙehtar nest. Masalan, dar Narkomzemi UzSSR ucūti şikojathoji doxil meşudagi ʙaəd ʙa rah monda şudagijast, ʙa raviş va içroji onho nazar kardan mumkin naşud. Az 364-to şikojat 165-toji şikojatro dida [illegible] naşudast. Sançiş muqarar kard, ki dar çumlaji şikojathoji dida ʙuromada naşudagi şikojathoji az ʙoʙati duzida şudani mulki kolxozi, kamʙudihoji kori organhoji zamin va korkunhoji çudogona, vajron karda şudani ustavi kolxozi, az kolxoz nodurust rad karda şudan va digaraş signal mezadagi ʙisjor ʙudand.

Misoli custu-colok naʙudani aparati Narkomzem ʙa şikojati spetsialisti kori paranda rafiq Sidorūv, az rajoni Kataqūrqon, nazar kardani on meʙoşad. Sidorūv az ʙoʙati ʙetartiʙihoji stantsijaji inkuʙatoriji cuçaʙurori şikojat karda ʙudast. Şikojatro 10-umi janvari soli 1936-um doda, natiçaji onro ʙa dast darovarda natavonista, rafiq Sidorūv 7-umi avgusti soli 1936-um ʙa Narkomzemi Itifoq ʙa rafiq Cernūv muroçiəat kardan əojid şudast, rafiq Cernūv şikojatro sançida şavad gufta ʙa Narkomzemi Ūzʙekiston taklif kardast. Az ʙoloji əajʙi korkunhoji upravleniji hajvonotparvariji Narkomzem dokladi xatije, ki inspektor rafiq Çuma Xūçajūvi ʙaroji in şikojatro sançida ʙuromadan firistonda şudagi doda ʙud, jakunim mah xoʙ raftast. Va dar natiça masala ʙaʙ dar dekaʙri soli 1936-um qatəijan hal karda şudast.

Şikojatho ʙisjor vaqtho ʙaroji hal karda şudan ʙa direktorhoji MTS-ho va nacalnikhoji rajzemvodho firistonda meşudin. Dar muddati 2—3 mah va ʙaədi cand karat ʙajoddihiho az onho çuvoʙ nagirifta, korkunhoji Narkomzem masalaro hal şudagi hisoʙ mekardin va şikojatro ʙa arxiv ʙurda memondin. In xel voqeaho jaktoju duto nestand.

Dar vaqti sançiş nasançida monda şudani xaʙaru maqolahoji gazetahoro rūjikor karda şud. Hamin xel xaʙaru maqolaho qariʙ 200-to ʙudand.

Hamaji hamin az xususi kori hal karda şudani şikojathoji mihnatkaşho dar Narkomzemi UzSSR ʙa [illegible] noqanoatʙaxş ʙudanaş guvohi medihand.

Ba rah monda şudani kori şikojathoji dar prokuraturaji Ūzʙekiston heç qanoatʙaxş donistan mumkin nest, ʙa şūʙaji şikojati qaʙulkuniji on az dezurniji jordamciji prokuror propusk nagirifta daromadan mumkin nest.

Dar Sudi əoli şikojatkunandaho ʙa nazdi clenho jo rajisi Sudi əoli pasporti xudro nişon doda ʙavositaji ʙjuroji propuskdihi monda meşavand. Dar xususi şikojatho va şikojatkunandahoro qaʙul kardan degurstvo mavçud nest.

Rafiqhoji dar prokuratura va Sudi əoli nişastagi az xususi ʙa idoraho ʙemalol daromada tavonistani grazdanho nişondodi **Leninro** faromūş kardin.

Sistemaji propuskiji az tarafi rahʙarhoji idoraho ʙa ixtijori xud muqarar karda şudagi, ʙisjor idorahoro dar ʙaraş giriftast. Ba guftan xandaovarast, ki hato ʙa nazdi direktori «Univermagi» Toşkand rafiq Vlasūv şikojatkunanda hamcunin faqat propusk qati daromada metavonad.

Az hamin saʙaʙ sistemaji propuskiji az tarafi rahʙarhoji idoraho ʙa ixtijori xud muqarar karda şudagiro ʙaroji hamaji idorahoji soveti ʙotil kardani Sovnarkomi UzSSR ʙutun durustast.

Baroji idorahoji sovetiji moro ʙa tartiʙ darovardan vaqt rasidagi hast. Az ʙoʙati muqarar karda şudani rūz va soəathoji qaʙulkuni direktivahoji partija va hukumatro ʙemajli ʙa içro rasondan darkorast, incunin davomatkunandahoro ʙojad xudi **rahʙarhoji** idoraho qaʙul kunand, in kori çuvoʙgarinokro ʙa korkunhoji daraçaji dujum əətiʙor nakunand. Hamaji tartiʙi şikojatho va əarizahoro dida ʙuromadan dar qarori plenumi 3-umi Komisijaji kontroli soveti çudo ravşan nişon doda şudagi meʙoşad.

Ba har əarizaji raʙocij, kolxozci va har mihnatkaş ʙa huşjori diqat mondan darkorast. Rafiq Aʙdulojūv—narkomi hifzulsihati UzSSR dar vaqti zanhoji çamoijatciji sostavi profesoriju-muəalimiji instituti inzenerhoji irigatsija va mexanizatsijaji xoçagiji qişloqi Toşkandro qaʙul kardageş ʙorin, ʙo mihnatkaşho hamin xel muəomila kardanro toqat ovardan mumkin nest, ki on zanho ʙaroji ʙa nazdi institut jasli taşkil dodan xohişi madad rasondani xudro maəlum karda, ʙaroji jordam va maslihat giriftan ʙa narkomi hifzulsihat rafiq Aʙdulojūv muroçiəat karda ʙudand. Ū kūrigariji sijosi va qūpali karda, ci xele ki az maəlumoti çamoijatcizanho dida meşavad, ʙa onho cunin guftast: «Ba havora şuda, ʙenafə gaştan ci şumohoro maçʙur mekunad? Jasli taşkil dodan—kori şumoho nest. Kori şumoho dar jasliji tajor orastagi ʙunjod kardan meʙoşad. Şumohojagon gapro namefahmeton, manro dardi sar nakuneton».

In raftor ʙa narkom munosiʙ nest, ʙa rahʙari soveti munosiʙ nest.

*

Vaqti az rūji Konstitutsijaji nav ʙa asosi demokratijaji vaseə sar şudani sajlovhoji Sovethoji depatathoji mihnatkaşho dur nest. Sistemaji navi sajlovkuni dar dasti xalq ʙa muqoʙili odamhoji dar organhoji soveti ʙad kor mekardagi qamcin meşavad. On əoqin memondagihoro huşjor mekunad va ʙa [illegible] şudagihorat şuda, az əoma dur şudagihoro zarʙaji saxt mezanad. Ba sajlovhoji Sovethoji nav intizor şuda naistoda, şūʙahoji onhoji mo, narkomatho, şūʙahoji va har rahʙar voçiʙand, ki naqztar kor kardanro sar kunand. Peş az hama in ʙojad dar ʙoʙati kori şikojathoro ʙa rah mondan va haqiqatan ʙa tariqi madani qaʙul kardani davomatkunandahoro taşkil dodan dida şavad.

Hurmat kardan va əətiʙoriji ʙa əomaji mihnatkaşhoro ʙo kori konkreti ʙa dast darovardan darkorast.

Redaktori çuvoʙgar M. AMINŪV. Отв. редактор М. АМИНОВ
Upolzuglavlit Ja.—№ 1915 Uzpoligrafkombinati nomi Ikromūv.